

ДАБАГЯН
Арег Вагаршакович (1920–2005)

Випускник автотракторного факультету (1941)

Завідувач кафедри автоматизованих систем управління ХПІ (1976–1990).
Доктор технічних наук, професор

DABAGIAN
Areh Vaharshakovych (1920–2005)

A graduate of the Motors-and-Tractors Faculty (1941)

Head of the Department of Automated Control Systems of KhPI (1976–1990).
Doctor of Technical Sciences, Professor

Народився 28 травня 1920 р. у м. Тифліс. У 1936 р., без складання вступних іспитів, був прийнятий до Московського авіаційного інституту, але через два роки відрахований з нього як син ворога народу. В 1938 р. у газеті «Правда» був опублікований «Лист товариша Сталіна товаришеві Іванову», в якому було сказано, що «син за батька не відповідає». Після цього Арег Вагаршакович звернувся до МАІ з проханням про відновлення, але йому відмовили, запропонувавши на вибір кілька інших вишів. Серед них був і Харківський механіко-машинобудівний інститут, який він закінчив у 1941 р.

Захистивши кандидатську дисертацію на тему «Електричне моделювання коливань танка при русі по пересіченій місцевості», у 1947 р. був запрошений на кафедру теоретичної механіки ХММІ.

У 1964 р. з ініціативою А. В. Дабагіяна та В. Г. Сергєєва (начальник КБ «Електроприладобудування») на інженерно-фізичному факультеті в Харківському політехнічному інституті була відкрита нова спеціальність — «Динаміка польоту й управління рухом ракет і космічних апаратів» і кафедра автоматичного управління рухом для підготовки фахівців за вказаним напрямом. Новостворену кафедру очолив вже на той час д-р техн. наук, проф. А. В. Дабаган.

У 1998 р., через важку хворобу, Арег Вагаршакович втратив ногу, але наукову роботу не залишав до кінця життя. Уже буди прикутим до інвалідного крісла, він створив нову теорію хвильових процесів у політико-економічних системах, яку опублікував у монографії. Вчений досліджував питання технічної кібернетики та її застосування в різних галузях науки, освіти та виробництва; опублікував формалізовану теорію заробітної плати фахівців, які працюють за наймом; брав участь у побудові єдиної системи аналізу перехідних процесів у енергетичних системах; розробив методику спектрального аналізу енцефалограм і прогнозу перебігу процесу реабілітації пацієнтів із черепно-мозковими травмами.

Арег Вагаршакович видав 12 монографій, понад 300 наукових робіт, має десять авторських свідоцтв. Серед його учнів десять докторів наук і 51 кандидат.

А. В. Дабаган — заслужений працівник народної освіти України, почесний доктор НТУ «ХПІ».

Нe was born on May 28, 1920 in Tiflis city. In 1936, without entrance examinations he was admitted to the Moscow Aviation Institute, but two years later he was expelled as the son of the enemy of the people. In 1938, the newspaper «Pravda» published a «letter of Comrade Stalin to Comrade Ivanov», which stated that «a son is not responsible for his father's actions». Then Areh Vaharshakovych addressed the Moscow Aviation Institute requesting to be re-admitted, but he was refused, offering several other universities. Among them there was Kharkiv Mechanical and Machine Engineering Institute, which he graduated in 1941.

After defending his thesis «Electrical modeling of tank oscillations when driving on rough terrain», in 1947 he was invited to the Department of Theoretical Mechanics of Kharkiv Mechanical and Machine Engineering Institute.

In 1964, under the initiative of A. V. Dabagian and V. H. Serhieiev (the Head of the Design Bureau «Electric instrument-making») at the Physical Engineering Faculty at Kharkiv Polytechnic Institute a new specialty was opened — «Flight dynamics and traffic control of missiles and space vehicles» and the Department of Automated traffic control for training specialists in this direction. The newly created department was headed at that time by Doctor of Technical Sciences, Professor A. V. Dabagian.

In 1998, due to serious illness Areh Vaharshakovych lost a leg, but he continued his scientific work to the end of his life. Already being confined to a wheelchair, he created a new theory of wave processes in political and economic systems, which was published in his monograph. The scientist investigated the problem of technical cybernetics and its application in various fields of science, education and production; published a formalized theory of wages of specialists, who are employed; participated in the construction of a unified system of analysis of transients in power systems; developed a method for spectral analysis of EEG and prognosis of the rehabilitation process of patients with brain injuries.

Арег Вагаршакович published 12 monographs and over 300 scientific works. He is a holder of 10 certificates of authorship. Among his students are ten Doctors of Science and 51 PhDs in Science.

A. V. Dabagian — Honored Worker of Education of Ukraine, Honorary Doctor of National Technical University «KhPI».